

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre el recull de narracions *Aquí descansa Nevares i altres narracions mexicanes* de Pere Calders a Lletra, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/obra/aqui-descansa-nevares-i-altres-narracions-mexicanes-1980> >

 Aquí descansa Nevares i altres narracions mexicanes (1980)

For a writer, twenty-three years living in foreign surroundings where the daily experiences through which he related to the world had been replaced by alien rules of behavior -in other words, the experience of having been banished- were bound to be transformed into first-rate literary material. [Pere Calders](#) shaped his experience into several short stories, one novella and a novel. The five stories about Mexico ("Fortuna lleu", "La vetlla de donya Xabela", "Primera part d'Andrade Maciel", "La verge de les vies" i "La batalla del cinc de maig") and the novella *Aquí descansa Nevares*, were published at different times, yet form a body of work with an identity of its own whose basic narrative theme is centered on Mexican Indians and their behavior.

Joan Melcion, "Mexico in the fiction of Pere Calders", *Catalan Review*, vol. X, núm. 1-2 (1996)

La visión "contrastiva" del mundo americano [...], sostenida por una descripción focalizada desde el punto de vista europeo, se amplifica y se potencia en la producción de tema mexicano de [Pere Calders](#) [...], especialmente en la narrativa corta: la brillante incursión en la, según el autor, "rara, petita i desesperada història de l'indi" que constituyen las narraciones de *Gent de l'alta vall* y *Aquí descansa Nevares*. Calders ha manifestado a este propósito que es en el escenario americano donde la ambigüedad y la irresolución que caracterizan el comportamiento humano universal se dan en su dimensión más elevada; pero es, además, el espacio que mejor permite la fabulación sobre diferentes formas de regulación de la existencia individual o social, ni que sea para constatar nuevos fracasos o absurdos en cualquiera de ellas.

Maria Campillo, "La literatura catalana en el exilio", *Ínsula*, núm. 627 (març 1999)

Evidentment, el primer tret que distingeix aquestes narracions de les altres és el seu context geogràfic i humà: el món dels indis americans. A partir d'ell, es construeixen uns relats que tenen, respecte a la tònica general de la resta de narracions, una altra peculiaritat: arrenquen de fets reals i concrets, viscuts de prop pel mateix autor, i, per tant, desapareix o queda molt disminuït el recurs de la deformació inventiva. Aquí, els contes poden ajustar-se a situacions verídiques, i si hi ha una "re-creació" imaginativa, aquesta podria haver estat perfectament plausible a partir de dades reals observades pel narrador. Tendeixen, així, a objectivar-se, que és tant com dir que el narrador passa a ocupar un pla més discret i deixa que l'acció s'expliqui més per ella mateixa i esdevingui més humanitzada. D'altra banda, l'efecte humorístic, en altres llocs buscat premeditadament, queda també molt més mitigat; l'autor s'inclina, més aviat, vers un captiment comprensiu, no desproveït, però, d'un somris crític i distant. L'humor, per dir-ho d'alguna manera, s'estilitza encara més i pren una certa volada lírica [...]

La ironia, naturalment, no hi pot ser absent en tractar-se d'uns contes netament caldersians, tot i que, com ja hem dit, no s'aboca mai, d'una manera resolta, cap a l'humor com a finalitat, sinó que, més aviat, és producte de l'esguard crític amb què l'autor contempla el món mexicà i les seves figures. És, en certa mesura, un recurs de desmitificació de la puresa primària dels indígenes, alhora que un procediment per a desemmascarar totes les convencions i tots els tòpics d'un entorn social "modern", darrera els quals s'hi amaga un procés de deshumanització dels principis i de les necessitats vitals

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre el recull de narracions *Aquí descansa Nevares i altres narracions mexicanes* de Pere Calders a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/obra/aqui-descansa-nevares-i-altres-narracions-mexicanes-1980> >
de l'existència.

Els indis mexicans prenen categoria de personatges caldersians perquè capgiren tots els valors que nosaltres tenim com a normals. Saben resoldre amb una sorprenent simplicitat qüestions tan sofisticades per a un home de mentalitat occidental com poden ser les relacions matrimonials, la creació artística, la justícia [...] i fins i tot la filosòfica relació entre la vida i la mort, de la mateixa manera que recarreguen d'una aparatosa litúrgia els fets tinguts per més banals per un occidental [...].

La relació home-realitat-humanitat pot presentar-se com a pura especulació abstracta -i, de fet, això és el que són alguns dels contes "fantàstics" de [Pere Calders](#)- o bé concretar-se, com és el cas present, en un conflicte d'origen social, d'acord, però, amb el plantejament general de qüestió [...] aquí, la relació home-realitat es circumscriu a situacions més o menys verídiques, narrades amb un aparent objectivisme: el caràcter insòlit de les mateixes situacions, conjuntament amb l'exotisme de l'escenari, ja configuren el "distanciament" respecte a la realitat quotidiana del lector, que supleix el que havia de provocar el narrador, mitjançant el recurs de la "distorsió" i la "transformació" de l'ordre lògic, per tal d'obtenir l'efecte d'irrealisme premeditat d'altres històries.

Joan Melcion, Introducció a Pere Calders. *Aquí descansa Nevares i altres narracions mexicanes* (Barcelona, Edicions 62, 1998)

Paz és un analista que intenta explicar Mèxic en abstracte; Rulfo és un realista les narracions curtes del qual comprimeixen l'horror cru de la vida del camperol. Les narracions mexicanes de Calders romanen en contrast en el tractament del tema d'ambdós autors, i es caracteritzen per una distanciada i somrient indiferència. Allò que a Rulfo l'ultratja (la misèria, la ignorància i la injustícia de la vida) és el que atreu [Calders](#), com a estranger, per la seva peculiaritat. Evidentment, les intencions literàries de cada autor són diferents, i només se'n pot concloure que, com a estranger, Calders no es trobava motivat, com ho estava Rulfo, per a fer crítica social. Essent un europeu a Mèxic, sense inclinació ni obligació d'integrar-se al sistema de vida del país, Calders, assenyadament, va deixar la tasca de l'anàlisi crítica i la recerca psicològica a les mans dels autòctons. Per a si mateix, es va assignar la tasca igualment vàlida de descriure el caràcter mexicà des de fora, amb tot el pintoresc detall extern i la delicadesa, fascinat per la "rara, petita i desesperada comèdia humana" que es representava al seu voltant.

Amanda Bath. *Pere Calders: ideari i ficció* (Barcelona, Edicions 62, 1987)

L'autor n'ha dit...Amb tot, he d'admetre que la meua obra, sense l'estada a Mèxic, seria diferent, però no a causa del país que m'acollí, sinó d'haver marxat del meu: no hi influí Mèxic, sinó l'enyorament i, com a conseqüència, un desig d'evasió, de fugir de la realitat dura de cada dia [...]. Tot i això, he de dir que els mexicans no són un poble qualsevol: he viatjat força, i puc dir que són un poble que impressiona: l'indi és realment impressionant, amb una personalitat i un caràcter molt singular, de manera que, entre nosaltres, la gent en té una idea molt equivocada [...]. Dels meus contes mexicans, no n'hi ha cap que sigui absolutament inventat, tots són escrits a partir de fets reals [...]. Són contes realistes perquè tracto d'expressar-hi una cosa que vivia i en la qual el que m'impressionava era, precisament, la barreja de la realitat amb l'absurd, perquè fan, amb absoluta naturalitat, les coses que a nosaltres ens semblen les més estranyes d'aquest món [...].

Respecte a Mèxic, ni sento ni puc sentir cap mena d'odi. Amor, en tot cas. Jo he estat mal interpretat, perquè algú, en algun moment, s'ha cregut que odiava la terra que em va acollir. I no és això: el que vaig fer fou, com a espectador, la comprovació d'una gent i d'una realitat que em sorprenien [...]. Són

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre el recull de narracions *Aquí descansa Nevares i altres narracions mexicanes* de Pere Calders a Lletra, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/obra/aqui-descansa-nevares-i-altres-narracions-mexicanes-1980> >

una gent que ens van acollir amb una generositat total [...] i hi senties realment lliure. Però no m'hi sentia integrat, perquè ells mateixos, i això ja ho he explicat, tenen una mena de prevenció contra l'occidental, contra l'home blanc, perquè en tenen una mala experiència: tots els han anat a explotar; o són frares o són guerrers, o són els activistes de, diguem-ne, tipus social, tots els porten una veritat una veritat que l'han d'entendre, i si no a garrotades [...] I no hi ha complex d'inferioritat en això.

Testimoni de [Pere Calders](#) a Josep Faulí, "Paraules i notícies de Pere Calders, senyor d'Antaviana", *Serra d'Or*, núm. 240 (1979).

Estimo els meus personatges mexicans, els tracto amb una íntima tendresa. Si no es nota, si sembla una altra cosa, és culpa meva, un mal domini de l'art d'escriure. He intentat contar la seva peculiar manera de defensar-se de la gent que sempre troba el sistema de disfressar la necessitat de salvar-se o de prosperar amb especulacions més o menys subtils, poc o molt conscients.

Pere Calders. Pròleg a *L'ombra de l'atzavara* (Barcelona, Edicions 62, 1995)

Bibliografia

Bibliografia

 WEB: Què hi ha a la Biblioteca de Catalunya

http://cataleg.bnc.cat/search*cat/?searchtype=t&searcharg=Aqu%C3%AD+descansa+Nevares&sortdropdown=-&searchscope=13&searchscope2=13&SORT=D

 WEB: Què hi ha a les biblioteques universitàries catalanes (CCUC)

http://ccuc.cbuc.cat/search*cat/X?SEARCH=%28descansa%29+and+%28nevares%29+and+%28pere%29+and+%28Calders%29&SORT=AX

 WEB: Què hi ha a les biblioteques públiques

<http://argus.biblioteques.gencat.cat/iii/encore/search/C|SAqu%C3%AD+descansa+Nevares|Orighre sult|U1?lang=cat&suite=pearl>

 WEB: Articles de Traces sobre l'obra

http://traces.uab.cat/search?p=Aqu%C3%AD+descansa+Nevares&f=keyword&action_search=Cerca&c=Traces+%3A+base+de+dades+de+llengua+i+literatura+catalanes&sf=&so=d&rm=&rg=10&sc=0&of=hb

Comentaris sobre l'obra

Crítica

 WEB: Pere Calders, escriptor

Pàgina sobre aquest escriptor a l'espai "Catalunya des dels tròpics. Les lletres catalanes de l'exili a Mèxic".

<http://lletra.uoc.edu/exili/cat/noms/pcalders/index.html>

 WEB: "Mèxic en la literatura de Pere Calders"

Article de Joan Melcion (UAB), publicat a *El exilio literario español de 1939*.

http://www.cervantesvirtual.com/servlet/SirveObras/08140621955770639732268/p0000019.htm?marca=Melci%F3n#l_100_

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre el recull de narracions *Aquí descansa Nevares i altres narracions mexicanes* de Pere Calders a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/obra/aqui-descansa-nevares-i-altres-narracions-mexicanes-1980> >

Propostes didàctiques

Viquilletra

WEB: Activitats sobre *Aquí descansa Nevares*

Recull les activitats sobre aquesta obra elaborades pels estudiants d'ESO i Batxillerat dins el projecte Viquilletra (Departament d'Ensenyament - UOC).

http://www.viquilletra.cat/Aqu%C3%AD_descansa_Nevares_de_l%27autor_Pere_Calders

---